

PRIKAZI KNJIGA

MEĐUNARODNO PRAVO MORA I HRVATSKA

Vladimir Ibler

Zagreb, 2001., 561 str., Izdavač: "Barbat", Zagreb

Objavljivanjem knjige "Međunarodno pravo mora i Hrvatska" akademika Vladimira Iblera, u izdanju "Barbata" iz Zagreba, naša literatura iz prava mora obogaćena je iznimno vrijednim djelom.

Budući da je pravo mora dio međunarodnoga prava koji je od osobite važnosti za Hrvatsku kao obalnu i pomorsku državu, izlazak ove knjige treba posebno pozdraviti. Iako je pitanjima iz toga područja posvećen veliki broj radova naših autora, u novom djelu akademika Iblera prvi put kod nas se cjelokupan sustav prava mora analizira s hrvatskoga gledišta. Unatoč opsežnosti materije, autor kao njezin vrsni poznavatelj, uz sveobuhvatan prikaz pozitivnoga prava mora, uspio je temeljito obraditi i sve dijelove toga sustava koji mogu biti značajni za Republiku Hrvatsku.

Knjiga je pisana jednostavnim jezikom i koncipirana na način koji omogućava jasan uvid u problematiku te lako snalaženje i onim čitateljima koji nisu osobiti poznavatelji prava mora. U tom cilju autor je materiju analiziranu u četiri poglavlja nadopunio brojnim prilozima te kartama razgraničenja morskih prostora u Jadranu.

Prvo poglavlje: Uvod - Na stranicama uvoda autor najprije objašnjava pojam i pravnu narav međunarodnoga prava mora. U nastavku slijedi pregled povijesnog razvoja toga dijela međunarodnoga prava. Analiziraju se rezultati postignuti na tri dosad održane konferencije UN-a o pravu mora, a posebice se ističe važnost koju je za cijelu međunarodnu zajednicu imalo usvajanje Konvencije UN-a o pravu mora 1982. godine.

Drugo poglavlje: Međunarodno pravo mora - U ovome poglavlju autor daje iscrpan prikaz sustava pozitivnoga prava mora, kako je ono kodificirano Konvencijom iz 1982. Objlašavajući pravne režime koji vrijede u pojedinim dijelovima mora, norme koje se odnose na njihovo iskorištavanje, razgraničenja na moru, načine rješavanja sporova, zaštitu i očuvanje morskoga okoliša, znanstveno istraživanje mora te druga prava i dužnosti država, autor se posebno usredotočuje na ona pitanja koja pomažu potpunijem razumijevanju suvremenog pravnog poretka na moru. Redosljed izlaganja materije kroz 17 odjeljaka slijedi sustav i redosljed Konvencije iz 1982. Autor pri tome najveću po-

zornost posvećuje onim dijelovima toga sustava, institutima i normama koji već jesu ili bi u budućnosti mogli biti važni za Hrvatsku i zaštitu njezinih legitimnih interesa.

Treće poglavlje: Pravo mora i Hrvatska - Uz analizu glavnih značajki naše države sa stajališta pozitivnoga prava mora, autor se na početku ovoga poglavlja osvrće i na dugu pomorsku tradiciju u Hrvata. Posebne odjeljke posvećuje znanstvenom i stručnom doprinosu institucija koje se u nas već nekoliko desetljeća bave pitanjima prava mora. Kao osobito vrijedno dostignuće koje snažno svjedoči o povezanosti Hrvata s morem i pomorstvom ističe osam svezaka naše Pomorske enciklopedije.

Četvrto poglavlje: Međunarodno pravo mora i neka pitanja od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku - U najopsežnijem poglavlju knjige autor razmatra za Hrvatsku važna, još uvijek neriješena pitanja iz područja prava mora. Upozorava prvenstveno na one dijelove Konvencije iz 1982. čija primjena ili neprimjena odnosno ispravno ili pogrešno tumačenje može djelovati u prilog ili protiv interesa Republike Hrvatske. U okviru teme o državnim granicama na moru autor posebice detaljno analizira dokumente i stavove koji se odnose na razgraničenje sa Slovenijom. Predmet analize također je i lateralna morska granica između Hrvatske i Crne Gore te "izlazak" državnog područja Bosne i Hercegovine na more. Uz potrebu sustavnog nadzora radi zaštite suverenih prava Hrvatske u njezinom epikontinentalnom pojasu, autor obrazlaže i potrebu proglašenja isključivoga gospodarskog pojasa te sveobuhvatnije zaštite Jadrana od onečišćenja.

Posebna vrijednost ove knjige je njezina praktična uporabljivost za široki krug čitatelja. Osim sistematičnosti i jasnoće autorovog izričaja tome pridonosi i 15 priloga koji omogućavaju bolje razumijevanje cjelokupnog sustava prava mora. Uz integralni tekst *Konvencije iz 1982.*, tekstove triju *Zenevskih konvencija o pravu mora iz 1958.* te drugih međunarodnih ugovora i dokumenata o kojima autor izlaže, među priložima je i *Hrvatska bibliografija međunarodnoga prava mora*. Popis svih dosada kod nas objavljenih znanstvenih, stručnih i publicističkih radova iz toga područja zasigurno će biti dragocjen izvor podataka svima koji se u znanstvenom radu ali i u praksi susreću s pitanjima iz prava mora.

Nova knjiga akademika Iblera stoga je ne samo značajno djelo naše znanosti nego i koristan priručnik svima koji se kod nas profesionalno i operativno bave pitanjima vezanim uz taj dio međunarodnoga prava, prvenstveno u resorima pomorstva i vanjskih poslova. Budući da autor ovim djelom upućuje na daljnji razuman put u svim za Hrvatsku još otvorenim pitanjima iz područja prava mora, ono ima iznimnu važnost i za buduće odluke nadležnih državnih tijela, kojima bi se hrvatski interesi na moru trebali na najbolji način zaštititi.

Marina Vokić Žužul, mlađi asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary

Vladimir Ibler: *Međunarodno pravo mora i Hrvatska /International Law of the Sea and Croatia/*, "Barbat", Zagreb, 2001, pp. 561

This book represents a very systematic analysis of the provisions of the UN Convention on the Law of the Sea and their application in the Croatian legal order.

The author divided the subject-matter of this book into four chapters. In the introductory part he explains the legal nature and historical development of international law of the sea. In the second chapter gives a complete survey of the contemporary law of the sea (all legal regimes of different parts of the sea, sea-bed and its subsoil, the provisions concerning the protection and preservation of the marine environment, the settlement of disputes, the right of access of land-locked states to and from the sea and freedom of transit, etc.). Attention is devoted primarily to the parts of the Convention whose application is important for the coastal country in such a geographical position as Croatia. The third chapter deals with characteristics of Croatia as coastal, maritime and transit state with long maritime tradition. In the final chapter author gives a very detailed analysis of the problems and claims raised in maritime delimitations between the Republic of Croatia and its neighbouring coastal states. In this chapter he also deals with relevant questions regarding the prevention of marine pollution in the Adriatic and the protection the interests of Croatia in its continental shelf. Special attention is paid to the Republic of Croatia's right to proclaim its exclusive economic zone.

The book is written clearly and sistematically in highly readable style. Therefore it can serve as a useful textbook and precious source of information for further consideration to all who have an academic or practical interest in this field.